

ANTI-PESTPROTOCOL

Protocol ter voorkoming van pesten

Gericht op, en onderdeel van sociale veiligheid

Anti - pestprotocol basisschool De Klimpaal

Pesten op school

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

Doel van anti-pestprotocol:

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

‘We hebben respect voor onszelf en de ander.

Pesten is niet toelaatbaar en wordt bij ons op school niet geaccepteerd.’

Voorwaarden

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon of de anti-pestcoördinator mogelijk. De vertrouwenspersoon of de anti-pestcoördinator kan het probleem onderzoeken en deskundigen raadplegen.

Op iedere school is een interne vertrouwenspersoon aangesteld. Op De Klimpaal zijn dat Tessa Lubbers en Claudie Scholten. Daarnaast is er een anti-pestcoördinator op De Klimpaal, dat is Corlet Holthausen.

Ook is er een externe vertrouwenspersoon die door het bestuur is aangesteld, dit is Mevr. Yvonne Kampsma (tel: 0314-374141).

Het probleem dat pesten heet:

Wat is pesten?

Iemand wordt gepest als iemand anders of een groep mensen vervelende/gemene opmerkingen maakt tegen een betrokken persoon. Het is ook pesten als iemand wordt geschopt, geslagen, bedreigt of buiten de groep wordt geplaatst. Als dat soort zaken regelmatig gebeurt en als het voor de betrokken persoon moeilijk is om zich te verdedigen, spreken we van pesten.

Pestgedrag is schadelijk voor zowel slachtoffer als pesters. Pesten richt zich tegen een persoon bijv. uitschelden: 'brillengek', 'slijmbal', 'schijtert', 'he muts', maar ook, pootje haken, fietsbanden leeg laten lopen, omduwen bij het fietsen, rare bekken trekken of buiten sluiten.

Wat is plagen?

Er is geen slachtoffer en dader; beide partijen zijn even sterk. Plagen kan de sociale weerstand van kinderen vergroten. Vaak speelt humor een rol.

Wat is ruzie?

Ruzie gaat over een bepaalde zaak en niet om het beschadigen van een persoon. Een ruzie kan uitgepraat worden.

Hoe willen wij daar mee omgaan?

- ❖ De leerkrachten van De Klimpaal zijn opgeleide kanjertrainers. De Kanjertraining is een sociaal emotioneel programma dat we zowel preventief als curatief in kunnen zetten. Het is daarnaast een doorgaande lijn van groep 1 t/m groep 8 die door de overheid als goedgekeurd sociaal emotioneel programma op basisscholen mag worden ingezet.
- ❖ Middels leerlingtevredenheidslijsten van venstersPo en 'hart en handen' van IEP zijn er verschillende momenten waarop we actief signalen van Pesten willen opvangen om dit vervolgens op te kunnen pakken
- ❖ De regels van de kanjertraining zijn:
 - We vertrouwen elkaar
 - We helpen elkaar
 - Niemand speelt de baas
 - Niemand lacht uit
 - Niemand doet zielig
- ❖ Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollenspel in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.
- ❖ Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; rollenspel in een groep, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- ❖ Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

- ❖ Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- ❖ Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- ❖ Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- ❖ Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- ❖ Briefjes doorgeven
- ❖ Beledigen
- ❖ Opmerkingen maken over de kleding
- ❖ Isoleren
- ❖ Buiten school opwachten slaan of schoppen
- ❖ Op weg naar huis achterna rijden
- ❖ Naar het huis van het slachtoffer gaan
- ❖ Bezittingen afpakken
- ❖ Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- ❖ Middels social media

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Stelregel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

Je mag niet klikken, maar... Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken. Bepaalde vaardigheden hierbinnen

Stelregel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Stelregel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met ouders.

Regels op De Klimpaal

Deze regels gelden op school en daarbuiten

Opstellen van de groepsregels

Kinderen mogen, in overleg met de leerkracht, in hun eigen groep een invulling geven, gericht op de regels van de Kanjertraining. De regels van de kanjertraining zijn zichtbaar in iedere groep.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat de leerlingen er niet uitkomen kunnen ze de hulp van de leerkracht inroepen. Bij pestgedrag worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht, team en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Dit overleg en de te ondernemen activiteiten worden schriftelijk vastgelegd en opgenomen in het dossier.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. Ook zal er een gesprek plaatsvinden met de gepeste leerling. Daarnaast worden ouders bij deze stap ingelicht.

Mogelijke verbeteracties voor de leerling die pest:

- ❖ Een of meerdere pauzes binnen blijven
- ❖ Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- ❖ Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- ❖ Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
- ❖ Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van de iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Deze verbeteracties zullen altijd in goed overleg worden besproken met de leerkracht, team en ouders.

STAP 5:

Bij onderhuids pesten stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde, om langs die weg bij het probleem in de klas te komen. De anti-pestcoördinator van de school en de vertrouwenspersoon van de school, worden ingeschakeld.

STAP 6:

Indien nodig wordt externe hulp ingeroepen. Bijv. schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts, GGD of en Buurtzorg Jong.

STAP 7:

Er is de mogelijkheid een leerling te schorsen of te verwijderen. (zie protocol 'als praten even niet meer helpt')

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
Het gepeste kind in laten zien waarom een andere kind pest.
Nagaan welke oplossing het kind zelf wilt
Excuses van de pester aanvaarden
Sterke kanten van de leerling benadrukken
Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind huist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
Excuses aan laten bieden
In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel Pest en belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
Inschakelen hulp: schoolarts, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, (GGD), sociale vaardigheidstrainingen, Buurtzorg Jong etc.

Adviezen aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

A	Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
B	Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken en aan te pakken
C	Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken

D	Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen
E	Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of lid te worden van een club/vereniging
F	Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

A	Neem het probleem van uw kind serieus
B	Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
C	Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
D	Maak uw kind gevoelig voor wat het andere aandoet
E	Besteed extra aandacht aan uw kind
F	Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of lid te worden van een club/vereniging
G	Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
H	Houd de communicatie met de school gaande
I	Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders

A	Neem de ouders van het gepeste kind en van de pesters serieus
B	Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
C	Corrigeer uw kind zelf het goede voorbeeld
D	Geef zelf het goede voorbeeld
E	Leer uw kind voor anderen op te komen
F	Leer uw kind voor zichzelf op te komen

UITGEBREIDE INFORMATIE OVER DE KANJERTRAINING EN PESTEN

Kanjertraining

Op de basisschool De Klimpaal vinden wij de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen zeker zo belangrijk als de cognitieve ontwikkeling (het leren). Als een kind zich niet prettig voelt, zal het niet tot leren komen. Kinderen verlangen een schoolomgeving waarin ze zichzelf kunnen zijn en kunnen leren, zonder gepest of uitgelachen te worden.

Alle leerkrachten, ouders/verzorgers en mensen die bij de school betrokken zijn, willen bijdragen aan een positief klimaat. Zij houden toezicht, praten met kinderen over hun gedrag en spreken hen erop aan. Een van de dingen die ook gedaan wordt is het promoten van goed gedrag en bewustmaken van soms onbedoeld verkeerd gedrag.

Op de basisschool De Klimpaal doen we dit met behulp van de 'kanjertraining'. Het belangrijkste doel van de kanjertraining is dat een kind positief over zichzelf en de ander leert denken. Hierdoor heeft het kind minder last van sociale stress. Ook op de langere termijn is dit effect merkbaar, het blijkt dat kinderen na het volgen van de kanjertraining zich beter kunnen concentreren op school en betere leerresultaten behalen.

De kanjertraining werkt aan de hand van 4 typetjes, die door middel van een pet zichtbaar worden gemaakt. Bij elk typetje hoort een bepaald soort gedrag. Hierdoor krijgen kinderen snel inzicht in hun eigen en andermans gedrag.

Type konijn:

Het konijn is bang en stil. Hij vindt zichzelf waardeloos en vindt dat anderen alles beter en mooier kunnen. Het konijn vindt zichzelf zielig en weet niet hoe het de problemen moet oplossen. In de kanjertraining is dit de gele pet.

Type pestvogel:

De pestvogel vindt zichzelf heel goed en alle anderen waardeloos. Hij speelt de baas en vindt zichzelf stoer. De pestvogel heeft weinig respect voor anderen en zoekt het conflict op. In de training is dit een zwarte pet.

Type aap:

De aap is een uitslover en meeloper. Hij vindt zichzelf en anderen waardeloos. De aap is vaak te vinden in gezelschap van de pestvogel. De aap lacht anderen uit en denkt leuk gevonden te worden met grappen, vaak ten koste van anderen. In de training is dit de rode pet.

Type tijger:

De tijger wordt ook wel de kanjer genoemd. De tijger denkt positief over zichzelf en over anderen. Angst, agressie en humor zijn in dit type in evenwicht. De tijger lost de problemen goed op, kan gevoelens onder woorden brengen en zoekt op tijd hulp. In de training is dit de witte pet.

We maken bij de kinderen ook duidelijk onderscheid tussen de persoon en het gedrag. Door bijvoorbeeld de vraag te stellen; '*welke pet heb jij nu op?*' koppel je het gedrag los. We zeggen ook niet: '*je bent een pestvogel*'. We zeggen wel: '*je gedraagt je als een pestvogel*'. Op deze manier corrigeren we het gedrag, zonder het kind het gevoel te geven dat het word afgewezen.

Bij de kanjertraining horen vijf afspraken:

- We vertrouwen elkaar.
- We helpen elkaar.
- Niemand speelt de baas.
- Niemand lacht uit.
- Niemand doet zielig.

In het kort gaat het bij de kanjertraining om:

- Met kanjertraining bieden we eenvoudig, heldere regels, die kinderen helpen en houvast Bieden.
- Met kanjertraining geven we handvatten in sociale omgangssituaties.
- De kanjerlessen gaan uit van een positieve levensvisie en zijn toekomst- en oplossingsgericht voor zowel kinderen, leerkrachten en ouders,
- Leerlingen leren positief over zichzelf en de andere denken. Het zou toch mooi zijn dat elk kind zich een kanjer voelt!

Betrokkenen

We weten dat pesten overal voorkomt. Binnen school hebben we meestal te maken met het pesten van kinderen door kinderen. Als een kind gepest wordt heb je te maken met 5 groepen:

- 1 De gepeste
2. De pester
3. De omstanders (meelopers, toekijkers)
4. De leerkracht
5. De ouders

Pesten is een groepsprobleem waarmee alle bovenstaande geconfronteerd worden. Hulp dient aan alle groepen gegeven te worden.

Maatregelen

Op de basisschool De Klimpaal hanteren we de volgende maatregelen:

Preventieve maatregelen: we werken wat pesten betreft allereerst preventief. We bespreken indien nodig op elk gewenst moment de schoolregels.

Dit zijn regels die gelden op het schoolplein, in de gangen en binnen de groepen. Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels. Dit zijn de groepsregels. Alle leerkrachten hebben de kanjertraining gevolgd. Deze training heeft leerkrachten veel geleerd over groepsprocessen: actief omgaan met het gedrag van de gepeste, de pester en de meelopers. Uiteindelijk doel van de training ; een sfeer van vertrouwen , veiligheid, rust en wederzijds respect op onze school. In elke groep hangen de 5 basisschool regels van school (= de kanjerafspraken):

- we vertrouwen elkaar
- we helpen elkaar
- niemand speelt de baas
- niemand lacht uit
- niemand doet zielig

De leerkrachten van alle groepen geven kanjertraining aan de kinderen. Wij voorkomen daardoor veel pestgedrag. Wanneer er toch nog gepest wordt, volgen wij een vast stappenplan: het anti-pestprotocol.

Gedurende het schooljaar 2022-2023 zal het anti-pestprotocol worden herzien waarin de anti-pestcoördinator een meer coördinerende rol zal hebben. Het doel is om aan het einde van het schooljaar dit vernieuwde protocol met alle geledingen te hebben besproken. Daarnaast zal er worden gewerkt met een jaarplanning met preventief karakter, waarin de taken van de eenieder binnen het protocol op een cyclische wijze terugkomt. Tot dan is het huidige protocol leidend.

Op De Klimpaal:

Hoort iedereen erbij en mag iedereen er zijn

Zijn we aardig tegen elkaar en tonen respect voor leerkrachten en ouders

Spreken we met respect over elkaar

Zijn we zuinig op elkaar, onze materialen en onze omgeving

Houden we ons aan de kanjerregels:

we vertrouwen elkaar

we helpen elkaar

niemand speelt de baas

niemand lacht uit

niemand doet zielig

Bijlage I

APL
(aangepast)

door DRS. M. van Dijk

Maak steeds het rondje zwart voor het antwoord dat aangeeft wat jij vindt.

1. Ben je een jongen of een meisje?

*Anti-pestprotocol Basisschool De Klimpaal
Augustus 2022*

- ☐ Een jongen
 - ☐ Een meisje
2. Wat vind je van het speelkwartier?
- ☐ Heel erg vervelend
 - ☐ Vervelend
 - ☐ Gaat wel, niet fijn en niet vervelend
 - ☐ Fijn
 - ☐ Heel erg fijn
3. Hoeveel vrienden / vriendinnen heb je in deze groep?
- ☐ Geen
 - ☐ Ik heb één goede vriend / vriendin in deze groep
 - ☐ Ik heb twee of drie goede vrienden / vriendinnen in deze groep
 - ☐ Ik heb veel goede vrienden / vriendinnen in deze groep
4. Gebeurt het wel eens dat je niet mee mag spelen op het schoolplein?
- ☐ Nee, nooit
 - ☐ Ja, soms
 - ☐ Ja, regelmatig
 - ☐ Ja, vaak
5. Voel je jezelf wel eens alleen in de groep?
- ☐ Nee, nooit
 - ☐ Ja, soms
 - ☐ Ja, regelmatig
 - ☐ Ja, vaak
6. Ben je door één of meerdere kinderen gepest?
- ☐ Ik ben dit jaar niet gepest
 - ☐ Vooral door een jongen
 - ☐ Door verschillende jongens
 - ☐ Vooral door een meisje
 - ☐ Door verschillende meisjes

☐ Door jongens en meisjes

Als je gepest bent mag je hieronder opschrijven door wie en op welke manier.

Ik ben gepest

Door:

Hoe:.....

.....

7. In welke groep zat het kind of zaten de kinderen die jou gepest hebben?

☐ Ik ben dit jaar niet gepest

☐ In mijn groep

☐ In een lagere groep

☐ In een hogere groep

☐ In verschillende groepen

8. Hoe vaak ben jij de afgelopen week op school gepest?

☐ Helemaal niet

☐ Eén keer

☐ Twee keer

☐ Drie of vier keer

☐ Vijf keer op meer

9. Word je ook buiten school gepest?

☐ Nee

☐ Ja

Waar?

10. Werd je vorig schooljaar wel eens gepest?

☐ Nee, ik werd vorig schooljaar niet gepest

☐ Ja, één of twee keer

☐ Ja, regelmatig

☐ Ja, vaak

11. Heb jij gezien dat er andere kinderen gepest werden in deze groep?

- ☐ Nee
- ☐ Ja, één of twee keer
- ☐ Ja, regelmatig
- ☐ Ja, vaak

Als je dat gezien hebt, welke kinderen worden er dan vaak gepest in deze groep?

.....

.....

12. Heb jij gezien dat kinderen uit deze groep andere kinderen pesten?

- ☐ Nee
- ☐ Ja, één of twee keer
- ☐ Ja, regelmatig
- ☐ Ja, vaak

Als je dat gezien hebt, welke kinderen pesten er in deze groep?

.....

.....

13. Heb je zelf wel eens meegedaan als er een kind gepest werd?

- ☐ Nee
- ☐ Ja, soms
- ☐ Ja, regelmatig
- ☐ Ja, vaak

Bijlage II:

Signaleringslijst pesten groep 1, 2 en 3

Naam	Word je wel eens gepest? Door wie?	Pest je wel eens? Wie pest je dan?
